

Piet van der Steen,

geboren in 1943, studeerde orgel en schoolmuziek aan het Utrechts Conservatorium bij Cor Kee, Nico van den Hooven en Chris Bos. Hij vervolgde zijn orgelstudie in diverse masterclasses in binnen- en buitenland. In 1976 behaalde hij de eerste prijs op het Nationaal Concours César Franck in Haarlem.

Hij maakte een aantal spraakmakende, veelgeprezen cd-producties met het werk van Duruflé, Vierne en Boëllmann en met het volledige orgelwerk van Messiaen, Jolivet en Lesur (de 'La jeune France'-productie). Verschillende Nederlandse componisten droegen werken aan hem op.

Sedert 1997 vormt hij met Peter van Dinther een succesvol duo trompet/orgel. In 2004 ontving hij uit handen van componist Joep Straesser de 'Straesser/Versterprijs' voor de regelmatige vertolking van Straessers orgelwerken. Meer recent bracht hij op de orgels van de Ste. Gertrudiskathedraal een dubbelcd uit met gemengd repertoire (Bach tot en met Ton de Leeuw), in 2008 gevolgd door de dubbelcd *Jacob Bijster Organ Works* en in 2009 door de dubbelcd-productie met alle orgelwerken en werken trompet/orgel van Joep Straesser en György Ligeti. Piet van der Steen is sedert 1966 organist van de Oud-katholieke kathedraal Ste.

Gertrudis te Utrecht, voert een privé-lespraktijk en is dirigent van een gregoriaanse schola en een gemengd koor.

Eerstvolgende concerten:

zondag 23 juni: 20.15 uur	Kees van Houten organist Sint-Lambertuskerk, Helmond
zondag 18 augustus: 20.15 uur	Tommy van Doorn organist Sint-Petrusbasiliek, Boxtel
zondag 22 september: 20.15 uur	Aart Bergwerff organist LutherseKerk, 's Gravenhage
zondag 13 oktober: 20.15 uur	Theo Visser organist Hooglandse Kerk, Leiden

De concerten worden financieel mogelijk gemaakt door de Ankie Hak Stichting en door:

Dhr. S. Aarns - Dhr. T. van den Aker - Blanca Beheer B.V. - Brabants Centrum - Mevr. M. Castricum - Huub van Doorn Masterpiece Financials Den Bosch - Gemeente Boxtel - Dhr. C. Doevendans - Tommy van Doorn - Dhr. en Mevr. E. van Gelder - Dhr. C. Hooy - Dhr J. van Hezik - Mevr. L. Ietswaart - Marimba Bloemsierkunst - Pels & Van Leeuwen Kerkorgelbouw B.V., Den Bosch - Protestantse Gemeente Boxtel - Snijders & Toemen, Advokaten - Verrijzenisparochie Boxtel - en alle donateurs

STICHTING KERKCONCERTEN BOXTEL

Orgelconcert

door

Piet van der Steen

zondag 12 mei 2013

aanvang 20.15 uur

basiliek St.-Petrus Boxtel

Programma

1. Chr. F. Hendriks jr.
(1861 – 1923) | Tweede sonate in C gr.t. opus 24

- molto maestoso – allegro ma non troppo
- adagio
- allegro con brio |
|--|--|
-

leraar en leerling:

2. Olivier Messiaen
(1908 – 1992)	Prélude (1930)
3. Ton de Leeuw
(1926 – 1996)	Introduzione e passacaglia (1949)
4. Joep Straesser
(1934 – 2004)	Sinfonia per organo (1998)
<i>hommage à César Franck</i>
(opgedragen aan Piet van der Steen)
-
5. Hendrik Andriessen
(1892 – 1981) | Toccatina 'In dulci jubilo' (1961)

Toccata (1917) |
|--|--|

Toelichting

Christiaan F. Hendriks jr. genoot zijn muzikale opleiding bij Daniel de Lange en Jean Baptiste de Pauw, docenten aan het Amsterdams Conservatorium en beiden fervent aanhanger van de Franse richting in het muziek maken. In 1899 werd Hendriks benoemd tot orgeldocent aan het Blindeninstituut. In later jaren volgden benoemingen tot organist van het Toonkunstkoor Amsterdam, tot organist van de Oude Lutherse kerk en van de Ronde Lutherse kerk. Hendriks' oeuvre is tamelijk omvangrijk; zijn stijl wortelt in de late 19e eeuw en wordt gekenmerkt door een duidelijke tonaliteit met veel toevoeging van chromatiek. In de **Tweede sonate**, geschreven in de jaren 1913/1914, vinden we daarbij een neiging tot virtuositeit in de hoekdelen, een markante ritmiek (die hier en daar aan Widor herinnert) en een korte, bondige behandeling van de gekozen vorm. Eenvoudig van vorm is het langzame middendeel: een koraalachtig thema krijgt twee variaties, die worden afgewisseld door een intermezzo op fluitstemmen.

Onder de componisten voor orgel in de 20ste eeuw is **Olivier Messiaen** de belangrijkste. Allerlei vernieuwingsimpulsen aan het begin van die eeuw (Schönberg, Debussy, Strawinsky) waren ook aan hem niet ongemerkt voorbijgegaan. In het najaar van 2002 verscheen bij Leduc (Parijs) een tot dan toe onbekend orgelwerk van Messiaen in een posthume uitgave: **Prélude**. De typische harmonische kleur van het werk wordt bepaald door zijn tweede *mode à transpositions limitées*, een octotonische reeks. Op grond van stijlkenmerken is de ontstaanstijd van dit stuk al op rond 1930 te stellen.

Na de expositie van het thematisch materiaal in de eerste sectie volgt een uitgebreid middenpaneel – *presque vif* – dat dit materiaal doorwerkt en uitmondt in het hoofdthema in een groot *fortissimo*. Het werk sluit af in de verstilling die ook de aanvangsmaten kenmerkte.

Ton de Leeuw is de belangrijkste Nederlandse componist in de tweede helft van de vorige eeuw. Hij studeerde bij Henk Badings en trok rond 1950 naar Parijs om zich bij Messiaen verder in compositie te bekwamen. Viermaal liet hij zich inspireren om een werk voor orgel te schrijven. **Introduzione e passacaglia** is het eerste en draagt nog verschillende kenmerken van de Badings-stijl: polyfone inslag, sterk vormbesef, een 'randtonaal' klankgemiddelde. De attente luisteraar kan daarenboven in het vrij korte bestek van dit werk nog veel compositorisch vernuft waarnemen: uitkomende stemmen in sopraan en tenor, canonvormen, geleidelijke verdichting van het stemmenweefsel, het passacaglia-thema van achter naar voren gespeeld.

Joep Straesser studeerde beginjaren '60 af als compositiestudent van Ton de Leeuw en schiep in de praktijkjaren een groot en belangwekkend oeuvre voor de meest uiteenlopende bezettingen. Zelf als organist opgeleid (bij Anthon van der Horst) is hij daarbij het orgel nooit uit het oog verloren.

De laatste drie orgelwerken van Straesser: **Sinfonia per organo** (1998), Fair play (trompet en orgel, 2001) en Footprints (2003) kwamen tot stand in nauwe samenwerking met de uitvoerende van dit concert. **Sinfonia per organo**, een *hommage à César Franck*, is een doorlopend muzikaal betoog, evenwichtig van vorm, onderhoudend, mild van klank en zangrijk. Bij de voorbereiding voor een uitvoering vertelde Straesser dat in het vormschema van dit werk de contouren van het *Troisième choral* (1890) van César Franck duidelijk zijn te herkennen..

Hendrik Andriessen is van de vroeg-moderne componisten één der oudsten. Evenals zijn generatiegenoten Van der Horst, Cor Kee, Engels, Schuurman, Bijster, George Stam en anderen, allen geboren rond 1900, zocht ook hij in zijn componeren naar nieuwe, eenheidbrengende wegen, nu de tonaliteit aan haar eind geraakte. Andriessen zocht ondermeer aansluiting bij de oude modaliteit: grote, kleine, overmatige drieklanken, in een soms vervreemdende context. Met **Toccata** schreef de toen 25-jarige Andriessen één van zijn meest bekend geworden orgelwerken: gedreven, emotioneel geladen, lyrisch en virtuoos. Het werk staat op eenzame hoogte in het orgellandschap van die dagen.

